

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 55/2023-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 10/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 10/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ zároveň navrhuje, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a aby prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez prietahov. Sťažovateľ tiež žiada, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu, pretože on si ho nemôže dovoliť.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Napadnuté konanie sa začalo podaním žaloby na okresnom súde 18. februára 2021. Sťažovateľ sa touto žalobou domáhal proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej súdnym exekútorom pri

výkone exekučnej činnosti. Sťažovateľ sa v rámci dokazovania poslednýkrát vyjadril k prejednávanej veci 12. mája 2022, keď reagoval na vyjadrenie intervenienta. Okresný súd následne 20. septembra 2022 nariadil pojednávanie na 11. október 2022, na ktorom rozsudkom zamietol žalobu sťažovateľa. Ku dňu podania ústavnej sťažnosti tento rozsudok sťažovateľovi nebol doručený.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal celkovú dĺžku napadnutého súdneho konania, pričom tvrdil, že dĺžka v trvaní 23 mesiacov, teda viac než 2 rokov je neprimeraná. Sťažovateľ zároveň poukázal na zákonnú povinnosť súdu vyhotoviť rozsudok do 30 dní od jeho vyhlásenia, pričom v napadnutom konaní mu rozsudok nebol doručený ani po troch mesiacoch od jeho vyhlásenia.

4. Sťažovateľ tvrdil, že okresný súd je v napadnutom konaní zbytočne nečinný, a zároveň, že samotný postup súdu je nesústreďený a ne hospodárny. Taktiež poukázal na to, že dlhotrvajúci súdny spor pôsobí nepriaznivo na jeho život. Sťažovateľ si preto uplatnil proti okresnému súdu aj primerané finančné zadostučinenie vo výške 3 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým postupom okresného súdu došlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv neexistuje zásadnejšia odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98). Vzhľadom na už uvedené mohol ústavný súd preskúmať namietané porušenie všetkých označených práv (t. j. podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) spoločne.

7. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

8. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd

spravidla prihlíada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú s'ťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

9. Celková dĺžka napadnutého súdneho konania pred okresným súdom do vyhlásenia rozsudku predstavovala jeden rok a osem mesiacov. V tomto ohľade nemožno dĺžku napadnutého súdneho konania zatiaľ považovať za takú, ktorá by bola zjavne neprimeraná. Problémom ale zostáva dĺžka písomného vyhovenia predmetného rozsudku. Ústavný súd si telefonickým dožiadanim v informačnej kancelárii okresného súdu 19. januára 2023 overil, že rozsudok nebol vyhotovený ani po viac ako troch mesiacoch od jeho vyhlásenia. Toto je, samozrejme, v rozpore s povinnosťou súdu vyhotoviť rozsudok v zákonnej lehote. Napriek tomuto nezákonnému postupu okresného súdu ústavný súd napokon dospel k záveru, že intenzita porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov nebola v tomto prípade taká, aby v tomto momente odôvodňovala prijatie ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa na ďalšie konanie. Ústavný súd pri tomto závere zohľadnil najmä to, že celková dĺžka konania (aj v súčte s písomným vyhotovovaním rozsudku) nepresiahla dva roky, čo nemožno považovať za neprimerané, resp. ústavný súd zohľadnil tiež to, že po vyhlásení rozsudku bola právna neistota s'ťažovateľa týkajúca sa jeho žalovaného nároku do určitej miery znížená.

10. Ústavný súd v tomto kontexte poukazuje aj na rozhodovaciu prax a judikaturu Európskeho súdu pre ľudské práva v obdobných veciach, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

11. Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že doterajšiu dĺžku napadnutého konania v čase predbežného prerokovania ústavnej s'ťažnosti nemožno považovať za zjavne neprimeranú. Pochybenia okresného súdu v doterajšom priebehu napadnutého konania nemajú takú intenzitu, aby boli ústavne relevantné. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú s'ťažnosť s'ťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 1 výroku rozhodnutia).

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu

12. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia s'ťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom musel ústavný súd v prvom rade pristúpiť k preskúmaniu toho, či ústavná s'ťažnosť s'ťažovateľa nie je oneskorená, neprípustná, zjavne neopodstatnená, resp. či ústavný súd má právomoc ju preskúmať. Jednou z podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutným predpokladom na to, aby ústavný súd mohol ustanoviť právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, je to, že nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

13. Povedané inak, na to, aby ústavný súd mohol rozhodnúť o ustanovení právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, musí najprv zistiť, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak okrem iného je daná právomoc ústavného súdu na jej prerokovanie a ústavná sťažnosť nie je oneskorená, neprípustná a ani zjavne neopodstatnená.

14. Keďže ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, je preto zrejmé, že v danom prípade ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 252/2019). To znamená, že nie je splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

15. Pretože nebol splnený jeden z predpokladov ustanovenia právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd nevyhovel (bod 2 výroku rozhodnutia).

16. Nad rámec veci ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni sťažovateľovi obrátiť sa opätovne s ústavnou sťažnosťou na ústavný súd, ak by v budúcnosti postup okresného súdu v napadnutom konaní vykazoval znaky neefektívnej činnosti a zbytočných prietahov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu